

lösning af väghållningsfrågan, kan jag ej instämma i berörda sammanjemkningsförslag; utan får jag i stället, såsom i sådant hänseende lämpligare, vördsamt hemställa,

att Riksdagen måtte i underdånig skrifvelse hos Kongl. Maj:t anhålla, det täcktes Kongl. Maj:t låta utreda, ej blott i hvad mån och på hvad sätt deltagande i väghunderhållet på landet må kunna åläggas bruk, fabriker, qvarnar, sågar, allmänna skogar eller annan fast egen-
dom, som hitintills varit från väghållningsbesväret fritagen, äfvensom grufvor samt med fastighet förenad industriell rörelse, utan ock hvilka verkningar en dylik förändring inom olika orter antagligen skulle medföra, samt att derefter låta utarbета och till Riksdagen aflåta nådigt förslag till förändrad lagstiftning i fråga om väghållningsbesvärets utgörande å landet.»

N:o 22.

Ank. till Riksd. Kansli den 10 Maj 1875, kl. 3 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckta motioner rörande ändring i Kongl. Förordningen om egors fredande mot skada af annans hemdjur och om stängselskyldighet den 21 December 1857.

I detta ämne hafva särskilda förslag blifvit framställda, inom Första Kammarén af Herr *W. Croneborg* (motionen N:o 14) och inom Andra Kammarén af Herr *Bengt Olofsson* (motionen N:o 116), och hafva motionärerne föreslagit,

Herr *Croneborg*: att Riksdagen för sin del ville besluta den förändring uti ofvanberörda förordning, »att derutur måtte uteslutas allt, som är i strid emot eller utgör undantag från den i författningens 1 § uttalade grundsats», samt

Herr *Bengt Olofsson*: »att Riksdagen ville hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till sådan lagförändring, att det i Kongl. förordningen den 21 December 1857, om egors fredande mot skada af annans hemdjur samt om stängselskyldighet stadgade stängselvitsord må upphöra att gälla inom det område, Kongl. Maj:t efter framställning, grundad på ett af ordinarie landsting med $\frac{2}{3}$ af de afgifna rösterna fattadt och af nästa ordinarie landsting med dylik röstöfvervigt vidhållet beslut, finner skäl bestämma.»

Med dessa förslag afses, att, genom borttagande af hittills gällande stängselvitsord och, såsom en följd deraf, upphäfvande af stadgandet i 2 mom. af 5 § stängselförordningen om samfäld betesrätt å ohägnad skogs- eller betesmark, dels vinna besparing i hägnad och således minskning i den af hägnadsbesväret föranledda betydliga åtgången af ungskog, dels ock bereda skydd emot den skada, som tillfogas de spåda skogsplantorna genom kreaturs trampning och betande.

Vid nästlidna riksdag, då olika förslag i förevarande ämne jemväl voro under pröfning, behandlades frågan af särskildt Utskott, som i afgifvet betänkande yttrade bland annat, att, ehuru det behjertansvärda syftet af dylika, ofta återkommande förslag allmänt medgäfves, meningarne dock alltjemt vore delade i afseende derpå, huruvida icke i många orter af riket fördelarne af de ifrågasatta förändringarne i nämnda förordning skulle komma att uppvägas af dermed förknippade olägenheter. I detta hänseende borde ej lemnas utan uppmärksamhet, att sedan Landtbruksakademien i skrifvelse den 17 Februari 1873 anmodat rikets samtliga hushållningssällskap att till öfverläggning upptaga frågan om tidpunkten vore inne att fullt och utan inskränkning tillämpa den i 1 § af nu gällande stängselförordning uttalade grundsats, att hvar, som hemdjur eger, skall vara pliktig att om dem hålla sådan vård, att de icke olofligen inkomma på annans egor, så hade ungefär halfva antalet af hushållningssällskapen förordadt en sådan reform i stängsellagen, men de öfriga uttalat sig emot en dylik förändring. I betraktande häraf kunde, efter Särskilda Utskottets mening, en lycklig lösning af frågan vinnas endast genom en öfvergångslagstiftning, som medgäfve stängselvitsordets upphörande för de orter, der fördelarne af en sådan förändring ansåges öfvervägande, men bibehölle nu gällande författning för öfriga delar af riket, så att vid öfvergången det gamla blefve regel och det nya blott undantag och tillika i afseende på hvarandra angränsande områden, för hvilka skiljaktiga bestämmelser rörande stängselskyldigheten gällde, stadgades, att stängselvitsord fortfarande skulle ega rum. På dessa skäl och då, efter Särskilda

Utskottets uppfattning, ändamålet bäst och säkrast skulle uppnås på det sätt, att en undantagslag i angifna syftet blefve stiftad, med Kongl. Maj:t förbehållen rätt att, på vederbörande landstings framställning, bestämma de områden, för hvilka en sådan lag skulle gälla, förordade Utskottet, att Riksdagen måtte besluta till Kongl. Maj:t aflåta underdånig skrifvelse af alldeles enahanda innehåll, som den Herr Bengt Olofsson i sin motion nu föreslagit.

Detta betänkande blef af Andra Kammaren godkändt; hvaremot Första Kammaren uti skrifvelseförslaget beslutade den ändring, att, såsom vilkor för landstings befogenhet att hos Kongl. Maj:t göra framställning om stängselvitsordets upphörande för någon viss ort, skulle erfordras allenast *ett* sådant tings vid lagtina möte derom fattade beslut. I det memorial, Utskottet för sammanjemkning af Kamrarnes skiljaktiga meningar afgaf, hemställde Utskottet, att den ifrågasatta skrifvelse måtte erhålla det förändrade innehåll, att framställning i omförmälda hänseende skulle få grundas på *ett* af ordinarie landsting derom *med två tredjedelar af de afgifna rösterna* fattadt beslut; men detta förslag, som Första Kammaren antog, blef af Andra Kammaren ogilladt.

Utskottet, som, hvad angår grunderna för den ifrågasatta lagförändringens genomförande, delar Särskilda Utskottets åsigt, har, i följd häraf och med ledning af den diskussion i ämnet, som vid sista riksdag egt rum, trott sig i anledning af föreliggande motioner böra föreslå,

att Riksdagen ville i underdånig skrifvelse anhålla, det täcktes Kongl. Maj:t låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till sådan lagförändring, att det i Kongl. förordningen den 21 December 1857, om egors fredande mot skada af annans hemdjur samt om stängsel-skyldighet, stadgade stängselvitsord må upphöra att gälla inom det område Kongl. Maj:t, efter framställning, grundad på ett af ordinarie landsting fattadt och af nästa ordinarie landsting med två tredjedelar af de afgifna rösterna vidhållet beslut, finner skal bestämma.

Stockholm den 10 Maj 1875.

På Utskottets vägnar:

ERIC SPARRE.

Reservationer:

af Herr *Sven Nilsson*, som yrkat afslag å de väckta förslagen;
af Herr *Magnus Jonsson*, som ansett Herr *Bengt Olofssons* motion
böra bifallas.

N:o 23.

Ank. till Riksd. Kansli den 10 Maj 1875, kl. 3 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckta motioner om ändring i gällande bestämmelser i fråga om skyldigheten att hålla damlucka öppen.

Ifrågavarande motioner äro väckta inom Andra Kammaren af Herrar *J. P. Nilsson* från Kalmar län (motionen N:o 33) och *J. Fahlander* (motionen N:o 59), hvilka föreslagit:

Herr *J. P. Nilsson*: »att Riksdagen måtte för sin del, med upphäfvande af Kongl. förordningen den 3 September 1755, och 6 § i 20 kap. Byggningsbalken, för så vidt deri afses tiden, då damlucka skall öppnas, äfvensom af Kongl. kungörelsen den 6 Augusti 1815, besluta, att i de delar af riket, för hvilka annorlunda icke särskildt är stadgadt, damlucka skall, der vatten kan åker eller äng skada, öppnas den 10 April, äfvensom att dämning höstetiden ej får verkställas förr än den 1 December, med undantag endast för särskildt privilegierade vattenverk»; samt

Herr *Fahlander*: att, med upphäfvande af Kongl. förordningarne den 23 Augusti 1851, den 3 September 1755 och den 21 December 1857,